

”Barndomens marker formar oss”

I en barndom utan kontakt med jord och skog finns grogrunden för att lantbruket i dag kan betraktas som en miljöfarlig verksamhet.

Barndomens marker för Henrik Ekman – eklandskapet på Bjärka-Säby, söder om Linköping. FOTO: MIKAEL GUSTAFSSON/TT

Detta är en ledartext. Det innebär att den speglar ledarsidans uppfattning i en fråga. Läs mer om ATL:s publicistiska målsättning [här](#).

TEXTEdvard Hollertz

Sommaren börjar så sakta övergå till höst. Skolorna startar. På söndag den 22 augusti sänds det sista avsnittet av Sommar i Sveriges Radio P1 – ett för många tydligt tecken på att sommaren lider mot sitt slut.

En återkommande lärdom från många sommarvärdar är att de avgörande livsvalen gjordes tidigt. Den plats som formade dem var den de upplevde som barn.

I år har vi kunnat höra den kända violinisten Malin Broman berätta i sitt sommarprogram om hur hon började spela fiol redan som femåring. Ryttaren Lisen Bratt Fredricson beskrev hur ponnyer strövade fritt i trädgården när hon var barn. Och platsen som formade miljöjournalisten Henrik Ekman – som ofta är berättarrösten i SVT:s naturfilmer – var skogarna och ekbackarna på det östgötska godset Bjärka-Säby. Där föddes hans naturintresse under barndomen.

I sitt sommarprat talar Ekman om ett för honom kärt ämne – vikten av att bevara de betade hagarna. Han oroar sig över det minskande antalet mjölkgårdar. Han beklagar sig över den motståndsrörelse mot kött och mjölk som inte begriper skillnaden på svenskt naturbeteskött och biff från Kansas.

Det Ekman slåss för är de rika svenska hagmarkerna. Med andra ordet det eklandskap som han upplevde som barn söder om Linköping, där Bjärka-Säby ligger. Ett oerhört artrikt landskap beroende av lantbrukets betesdjur för sitt bevarande.

Men trots att betesdjuren behövs för att skydda vår naturs rikaste marker kampanjas det i dag emot mjölk och kött. Det framställs som en miljötjänst att välja andra alternativ.

Troligen fortplantar sig budskapet för att allt färre får den för tidigare generationer naturliga kopplingen till jordbruk och natur. Och där – i en barndom utan kontakt med jord och skog – finns grogrunden för att lantbruket i dag kan betraktas som en miljöfarlig verksamhet.

Graden av kunskapsbrist om lantbruket i befolkningen förskräcker.

En undersökning genomförd av Svensk skogskommunikation (2016) visade att många av storstädernas unga i åldern 20–25 år inte ens kan definiera vad en skog är. Det är samma åldersgrupp som ska leda omställningen till ett hållbart samhälle. Men hur ska det gå till utan kunskap om natur och lantbruk?

Här har skolorna – som nu öppnar efter sommaren – en särskilt viktig roll som kunskapsförmedlare. Och universitetens roll för att utbilda lärarstudenterna bör inte heller underskattas.

Inspiration kan dock skolorna hämta från de gröna näringarna. Två större projektet för att ge elever tillgång till lantbruk och lära ut var maten kommer ifrån är Arlas Minior och LRF:s Bonden i skolan. Dessa erbjuder kunskapsförmedling och bondgårdsbesök, fysiska eller digitala, för barn.

Visserligen kan projekten ses som marknadsföringskampanjer, men de fyller en viktig funktion för att ge barn i skolålder en relation till livsmedelsproduktion.

Den som går ut grundskolan bör förstå att en milkshake kan hålla landskapen öppna.

PUBLICERAD: 20 AUGUSTI

Edvard Hollertz edvard.hollertz@atl.nu

010-184 25 54